

§ 22.

Б о й.

Боя, по самото свойство на огнестрѣлното орѣжие, неспособността на армиитѣ за бързо и продължително прѣслѣдване слѣд издържане на побѣда и вслѣдствие лъжовното подражание на дѣйствиата на Густавъ-Адолфа, станалъ по малко рѣшителенъ, отколкото по напрѣдъ, служилъ (по понятията въ това време) само за нанисание загуба на неприятеля, съ значително и за себѣ си отслабване и все по вече и по вече губилъ по напрѣшната си, първенствующа важность, тъй, че най послѣ се считалъ вече за безполезна загуба на хора и за погрѣшка, даже и тогава, когато билъ увѣнчаванъ съ побѣда.

Сражения (гл. по горѣ § 16) произлизали рѣдко и по вѣчето случайно, давали се само съ една тактическа цѣль — да се нанесе загуба на неприятеля и, съ исключение на тритѣ

сражения: при Хохщедтъ въ 1704 и при Туринъ и Рамили въ 1706 година, побѣдитѣ въ които дали на войната за наслѣдството на испанския прѣстолъ съвсѣмъ другъ обратъ, тѣ почти никога нѣмали важни и рѣшителни послѣдствия. Отъ означенитѣ три сражения, само Туринското не било случайно, а било прѣдварително расчтено и съобразено, въ което побѣдителитѣ длѣжали и побѣдата, и важнитѣ ѣ послѣдствия, сжщо толкова на тѣзи прѣдварителни расчети и съображения, колкото и на тактическитѣ дѣствия. А въ другитѣ двѣ сражения тѣ ги длѣжали единствено на тактическитѣ дѣствия и на случая. Този фактъ е особено забѣлжителенъ: той явно и убѣдително доказва фалшивостта на вкоренившето се понятие за неважността на боя.

§ 23.

Охранение на съобщенията, дѣйствиата противъ тѣхъ и маневриране.

Колкото боя губилъ важността си, толкова съобщенията и дѣйствиата, които имали за цѣль охранението на собственитѣ съобщения и застрашаванието на неприятелскитѣ, или пъкъ и самото отрѣзване на послѣднитѣ, добивали все по голѣма и по голѣма важность и значение. Да се достигне прѣдположената цѣль съ такъвъ родъ движения и дѣствия, които застрашавали да отрѣжатъ или пъкъ дѣйствително отрѣзвали противника отъ съобщенията съ главнитѣ му складове и го лишавали отъ необходимитѣ срдства за водение то на войната, съ което го принуждавали безъ бой да отстъпи (*manoeuvres, das Manövriren*, маневриране), се считало за много по истинско и принасяло на полководеца

по голѣма честь и слава, отколкото да се достигне сжщата цѣль съ бой. Вслѣдствие на това армиитѣ избѣгвали боя и маневрирали, т. е. извършвали такъвъ родъ движения и заемали такова расположение, които застрашавали съобщенията на противника. А въ туй време отдѣлни отряди отъ армиитѣ дѣйствували непосредствено противъ важнитѣ пунктове, които се намирали на тѣхъ, или противъ транспортитѣ, които се движили по тѣхъ, или пъкъ водили малка война, съ цѣль да лишатъ противника отъ възможността да се ползва отъ срдствата на заетата отъ него страна и да добива отъ нея храна и фуражъ. При това, за да се въведе противника въ заблуждение, недоумѣние, небрѣжност, да се отвлѣче отъ по важ-